

ἀπόγειο τό, πολλαχ. ἀπόγειον πολλαχ. βορ. ιδιωμ. 'πόγειο Εὐβ. (Κύμ. Ὀρ.) 'πόγειον Εὐβ. (Στρόπον.) ἀπόγει Κρήτ. κ.ά. — Λεξ. Πρω. Δημοτ. ἀπόγ' Μακεδ. (Καταφύγ. κ.ά.) ἀπόει Ἡπ. Θεσσ. (Αἰβάν.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύθν.

Ἐκ τοῦ οὐδ. τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἀπόγειος. Ὁ τύπ. ἀπόγει καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Δ 598 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) «τ' ἀπόγει βλέπασι κ' οἱ δυό, ἀξάφνου μὴ μοῦ δώση».

1) Ἀπόγειος ψυχρὸς ἄνεμος, μάλιστα τῆς πρωίας ἢ καὶ τῆς ἐσπέρας πνέων κατὰ τὸ ἕαρ ἢ τὸ φθινόπωρον πολλαχ. : Μὴ χαρὰ ταξιδέψαμε μὲ τ' ἀπόγειο νύχτα νύχτα πολλαχ. Κάν' ἀπόγειον, κ' δώσου μὴν κρυώης Σκόπ. Τί λές, Σταυρῆ, δὲν μᾶς παίρνει τὸ ἀπόγειο ν' ἀνοίξουμε παννί; ΓΔροσί. Διηγῆμ. 32. β) Ψυχρὸν ρεῦμα ἀέρος Θεσσ. (Αἰβάν.): Μ' ἔκονιμι τ' ἀπόει. γ) Ὁ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου πνέων νότιος ἄνεμος Θεσσ. (Αἰβάν.): Ἀρχισι τ' ἀπόει.

2) Παγερά πρωινή ἢ ἐσπερινή δρόσος πολλαχ. : Κάνει ἀπόγειο κάθε βράδυ Πελοπν. (Γέρμ.) Μὲ τ' ἀπόει ἐγανρώσανε τὰ χέρια μου (ἐγανρώσανε = μονδιάσανε) Κρήτ. (Σητ.) Ἀπόει δὰ κάμη ἀπόψε, γιατί δὲ φνσᾷ ἀέρας αὐτόθ. || Γνωμ.

Τοῦ Μάρτι τ' ἀπόει | τὰ σίδερα τρώει Κρήτ. || Ἀσμ.

Κόρες μου, τὰ γιοργάνια σας, ποῦ τὰ βγανα 'ς τ' ἀπόει κ' ἐδὰ τὰ διαμοιράζεται ὅλο τὸ δικολοί

αὐτόθ. 3) Ἡ μετὰ τὴν βροχὴν ὑγρὰ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)

Πβ. ἀπογειούρα.

ἀπογειούρα ἡ, Πελοπν. (Αἴγ. Βούρβουρ. Κυπαρισσ. Ὀλυμπ. Οἶν.) — Λεξ. Μ. Ἑγκυκλ. Πρω. Δημοτ. ἀπογούρα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγειο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούρα.

1) Ἀπόγειο 1, ὁ ἰδ., Πελοπν. (Αἴγ.) — Λεξ. Μ. Ἑγκυκλ. Δημοτ. : Κάνει ἀπογειούρα σήμερα. 2) Ἀπόγειο 2, ὁ ἰδ., Κρήτ. Πελοπν. (Κυπαρισσ.): Ἐχει μὴ ἀπογούρα σήμερα ποῦ τσεῖ τσοῖ πέτρες (ἐπιδρᾷ καὶ εἰς τοὺς λίθους. τσεῖ = τσοῦζει) Κρήτ. β) Ἀπόγειο 3, ὁ ἰδ. : Πελοπν. (Βούρβουρ.) 3) Δριμὺ ψῦχος Λεξ. Μ. Ἑγκυκλ. Δημοτ.

4) Μέρος καλυπτόμενον ὑπὸ σκιᾶς, τόπος σκιερὸς Πελοπν. (Οἶν. Ὀλυμπ.)

ἀπογειούρι τό, Πελοπν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπογειούρα.

Μέρος ὑπήνεμον: Πάμε σὲ 'κείνο τὸ μέρος ποῦ εἶναι ἀπογειούρι.

ἀπογειουρικὸς ἐπίθ. Πελοπν. (Ὀλυμπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπογειούρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιακός.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν προσβάλλει ὁ ἥλιος, σκιερὸς : Δὲ μοῦ ἀρέσει τοῦτο τὸ σπίτι, γιατί εἶναι ἀπογειουρικό. Συνών. ἀνήλιακος 1, ἀνήλιαστος Α1, ἀνήλιος 1.

ἀπογελῶ σύνηθ. ἀπογελοῦ Σκῦρ. 'πογελῶ Κύπρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. γελῶ.

1) Παύω νὰ γελῶ σύνηθ. : Σὰν ἀπογέλασαν ξαναπιάσαν τὴ συζήτησι Λεξ. Δημοτ. Νὰ κάτσης μαζίν της, 'ἐν 'πογελᾷς Κύπρ. 2) Ἀποπλανῶ, ἐξαπατῶ Ἀνδρ. Μύκ. Σκῦρ. Σῦρ. Χίος — Α' Ἐφταλ. Μαζώχτρ. 36 — Λεξ. Δημοτ. : Ἄλλο 'ἐν ἤκανε, μόνο ν' ἀπογελᾷ τοὺς φίλους του νὰ τὸν ταῖζουν Χίος Ἡ κόρη ἐπογέλασε τὸ δράκω καὶ τοῦ πῆρε καὶ τὸ ἄλλο κλειδί (ἐκ παραμυθ.) αὐτόθ. Ὁ πατέρας ἔκαμε πῶς ψαρεύγει καὶ ἀπογέλασε τὸ παιδί καὶ ἔφυγε αὐτόθ. Ἀπογέλασε τὸν Ἀράπη τσαῖ ρῖξε τὸνε νὰ μὴ σὲ διῇ (ἐκ παραμυθ.) Μύκ. Μ' ἀπο-

γέλασε τὸ 'ἔφ'γε Σκῦρ. Δὲ σ' ἀπογελῶ κ' ἔννοια σου! Α' Ἐφταλ. ἔνθ' ἄν. Συνών. γελῶ, ξεγελῶ.

ἀπόγεμα τό, κοιν. ἀπόεμα Ἀμοργ. ἀπόγεμα σύνηθ. ἀπόγεμαν Κύπρ. ἀπογιόμα Πελοπν. (Λακων.) ἀπόγιουμα σύνηθ. βορ. ιδιωμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ οὐσ. γέμα. Τὸ παρὰ Δουκ. ἀπάγεμα (ἐν λ. ἀπογεύεσθαι) ἐσφαλμένον ἀντὶ ἀπόγεμα. Ὁ τύπ. ἀπόγεομαν καὶ μεσν.

1) Ὁ μετὰ τὸ γεῦμα τῆς μεσημβρίας χρόνος κοιν. : Σήμερα - αὔριο - χιῆς - τὴν Κυριακὴ τὸ ἀπόγεμα. Θὰ 'ρθω - θὰ φύγω τ' ἀπόγεμα κοιν. Θὰ σοῦ κάμω ἓνα ὥραῖο φόρεμα νὰ τὸ βάνης τ' ἀπογιόματα ποῦ πηγαίνεις 'ς τὴ μάνα σου ΓΞενοπ. Κόσμος 81. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. Μαχαιρ. 1, 460 (ἐκδ. RDawkins) «καὶ τὸ ἀπόγιον ἐθέλα νὰ ἔρτουν νὰ μποῦν». Συνών. ἀπογεματινὴ (ἰδ. ἀπογεματινός Β1), ἀπομεσήμερο, δειλινό. 2) Ἐπιρρηματ., μετὰ μεσημβριάν κοιν. : Φάγαμε κι ἀπόγεμα πρὸ φύγαμε. Νὰ 'ρθῆς ἀπόγεμα γιὰ νὰ τὸν βοῇς. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Ἰδ. Μαχαιρ. 1, 636 (ἐκδ. RDawkins) «ἐκεῖ ἐγιόματισεν καὶ ἀπόγιον ἐπῆγεν εἰς τὸν Λιμνάτην».

ἀπογεματάκι τό, σύνηθ. ἀπουγματάκι Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀπογιωματάκι σύνηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀπόγεμα.

Τὸ ἀπόγευμα ἐνωρὶς σύνηθ. : Θὰ 'ρθω κάνένα ἀπογεματάκι 'ς τὸ σπίτι σου νὰ τὰ ποῦμε σύνηθ. Κατὰ τ' ἀπουγματάκι θὰ τὰ 'χον τὰ πρότα 'ς τοῦ δεῖνα μέρους (πρότα = πρόβατα) Αἰτωλ.

ἀπογεματιανός ἐπίθ. Θήρ. Χίος κ.ά. — Ἰδραγούμ. Μαρτ. αἶμα 112 ἀπογεματιανὴ ἡ, Ἀθῆν. Σῦρ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγεμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιανός.

1) Ὁ τοῦ ἀπογεύματος ἢ ὁ γινόμενος κατὰ τὸ ἀπόγευμα Θήρ. Χίος κ.ά. — Ἰδραγούμ. ἔνθ' ἄν. : Ὑπνος ἀπογεματιανός Χίος Ἐξω ἀπὸ τὸ χωριὸ ὁ ἀπογεματιανὸς ἥλιος χάιδευε τὸ γρασιδί πλάγια καὶ τὸ ἔκανε χαλὶ βελουδέμιο Ἰδραγούμ. ἔνθ' ἄν. Συνών. ἀπογεματινός Α1. 2) Τὸ θηλ. ὡς οὐσ., ἀπογευματινὴ συγκέντρωσις παρὰ φιλικῇ οἰκογενείᾳ, προεσπερὶς Ἀθῆν. Σῦρ. κ.ά. : Σ' τοῖς ἀπογεματιανῆς παίζουν πιάνο καὶ χορεύουν Σῦρ. Συνών. ἀπογεματινὴ (ἰδ. ἀπογεματινός Β2).

ἀπογεματίζω (I) Λεξ. Πρω. Δημοτ. ἀπογιωματίζω Κέρκ. — Λεξ. Αἰν. Πρω.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπό καὶ τοῦ ρ. γεματίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Ἀποτελειώνω τὸ γεῦμα ἔνθ' ἄν. : Ἀκόμα δὲν ἀπογιόματιστα Κέρκ.

ἀπογεματίζω (II) Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγεμα.

Τρώγω κατὰ τὸ ἀπόγευμα, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ δειλινοῦ.

ἀπογεματινός ἐπίθ. σύνηθ. ἀπογιωματινός Λεξ. Πρω. ἀπογεματινὴ ἡ, Ἀθῆν. — Λεξ. Βλαστ. ἀπογιωματινὴ Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγεμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινός. Τὸ οὐσ. ἀπογιωματινὴ καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Β 663 (ἐκδ. ΣΞανθουδ.)

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ἀπογεματιανός 1, ὁ ἰδ., σύνηθ. : Ἀπογεματινὸς περίπατος - ὕπνος κττ. Ἀπογεματινὸ φόρεμα σύνηθ. 2) Ὁ ἐργαζόμενος μόνον τὸ ἀπόγεμα, ὅχι δὲ καὶ τὴν πρωίαν, ἐπὶ ὑπαλλήλου Ἀθῆν. : Εἶμαι ἀπογεματινός.

Β) Τὸ θηλ. οὐσ. 1) Ὁ μετὰ τὴν μεσημβριάν χρόνος

